

ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ακαδημαϊκό Έτος 2025-2026,

Α. Γουργιώτης Αναπλ. Καθηγητής Χωρικού Σχεδιασμού

❖ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η σημασία του μαθήματος αυτού έγκειται στη σύνδεση μεταξύ χωροταξικού σχεδιασμού και βιώσιμης ανάπτυξης δεδομένου ότι ο χωροταξικός σχεδιασμός αποτελεί οργανικό κομμάτι της αναπτυξιακής διαδικασίας του δομικού σχεδιασμού της οικονομίας, υπόβαθρο της ανασυγκρότησης οικονομικών, κοινωνικών και οικολογικών δομών.

Βασικός στόχος του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές της σημασίας του χωροταξικού σχεδιασμού στην επίτευξη του στόχου της βιώσιμης ανάπτυξης, ενώ δίδεται έμφαση στις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές χωροταξικού σχεδιασμού.

Εξετάζονται παραδείγματα υπαρκτά, ώστε οι φοιτητές να εξοικειωθούν μέσω μιας κριτικής προσέγγισης με τις πρόσφατες εξελίξεις του χωροταξικού σχεδιασμού και της βιώσιμης ανάπτυξης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, να προβληματιστούν πάνω στην εφαρμογή των χωροταξικών εργαλείων στη πράξη αλλά και στην αναζήτηση νέων (εναλλακτικών) προσεγγίσεων, ώστε ν' ανταποκρίνονται καλύτερα στις σύγχρονες προκλήσεις.

❖ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Το μάθημα υπό την ευρύτερη του έννοια στοχεύει να δημιουργήσει κριτική και συνθετική σκέψη στους φοιτητές στα θέματα του χωρικού σχεδιασμού και της βιώσιμης ανάπτυξης και να τους προετοιμάσει στην αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων. Στοχεύοντας στη συσχέτιση του Χωροταξικού Σχεδιασμού με ζητήματα βιώσιμης ανάπτυξης, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να γνωρίζουν τα εργαλεία και τους μηχανισμούς του χωροταξικού σχεδιασμού που απαιτούνται και που αποτελούν καθοριστικό ρόλο στην επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης.

Υπό το πρίσμα αυτό οι φοιτητές θα γνωρίσουν και θα είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τα θεσμοθετημένα εργαλεία της χωροταξικής πολιτικής έχοντας αποκτήσει εμπειρία μέσα από εφαρμοσμένες προσεγγίσεις και παραδείγματα.

❖ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελείται από 13 διαλέξεις οι οποίες καλύπτουν τις ακόλουθες θεματολογίες:

- Διάλεξη 1: Εισαγωγή στα θέματα του χωροταξικού Σχεδιασμού και της βιώσιμης ανάπτυξης
- Διάλεξη 2: Τα εργαλεία χωροταξικού σχεδιασμού και το σύστημα Χωρικού σχεδιασμού στην Ελλάδα
- Διάλεξη 3: Οι πολιτικές Χωρικού Σχεδιασμού στην ΕΕ

- Διάλεξη 4: Γεωπολιτική- χωροταξικός σχεδιασμός-βιώσιμη ανάπτυξη
Διάλεξη 5: Χωροταξικός σχεδιασμός και Τουριστική ανάπτυξη
Διάλεξη 6: Ο ρόλος του χωροταξικού σχεδιασμού στην ανάπτυξη των ΑΠΕ
Διάλεξη 7: Η ανάπτυξη του ορεινού χώρου
Διάλεξη 8: Πολιτική τοπίου- η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για το Τοπίο.
Διάλεξη 9: Χωροταξικός Σχεδιασμός και Βιομηχανική ανάπτυξη
Διάλεξη 10: Θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός.
Διάλεξη 11: Η δυναμική του Ελληνικού χώρου μέσα από το οικιστικό δίκτυο
Διάλεξη 12: Παγκοσμιουπόλεις και η γεωπολιτική τους σημασία
Διάλεξη 13: Ο χωροταξικός σχεδιασμός σήμερα και προτάσεις για το αύριο . Κριτική θεώρηση.

❖ ΤΡΟΠΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Το μάθημα αξιολογείται από την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα και την εκπόνηση και παρουσίαση σύντομων (τεσσάρων) εργασιών.

❖ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ)

Αγγελίδης, Μ. (2000), **Χωροταξικός Σχεδιασμός και Βιώσιμη Ανάπτυξη**, Εκδόσεις Συμμετρία, Αθήνα.

Βασενχόβεν, Λ., Σαπουντζάκη, Κ., Ασπρογέρακας, Ε., Γιαννίρης, Η. και Παγώνης, Θ. (2010), **Χωρική Διακυβέρνηση: Θεωρία, Ευρωπαϊκή Εμπειρία και η Περίπτωση της Ελλάδας**, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα.

Γουργιώτης, Α, Κοκκώσης Χ., Τσιλιμίγκας Γ., (2023) επιμέλεια σε ελληνικά και αγγλικά: του «**Θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός στη Μεσόγειο: Προκλήσεις, προοπτικές και προτεραιότητες**», "Maritime Spatial Planning in the Mediterranean. Challenges, Perspectives and Priorities". Νομική Βιβλιοθήκη, ISBN:9789606548215.

Τσιλιμίγκας, Γ., & Γουργιώτης, Α. (2023). **Χωροταξικός σχεδιασμός: δέκα μαθήματα θεωρίας**. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. <http://dx.doi.org/10.57713/kallipos-248>

Γουργιώτης Α, Τσιλιμίγκας Γ, Χαϊνταρλής Μ (2021), Επιμέλεια σε Ελληνικά και Γαλλικά του «**Χωροταξικός Σχεδιασμός και προκλήσεις. Νέα χωροταξική σκέψη σε Ελλάδα και Γαλλία**». Νομική Βιβλιοθήκη, ISBN :978-960-654-446-0.

Γουργιώτης Α, Τσιλιμίγκας Γ (2021), **Χωροταξικός Σχεδιασμός Εννοιολογικά ζητήματα, Μεθοδολογικές διευκρινήσεις και Εφαρμογές**. Νομική Βιβλιοθήκη ISBN: 978-960-654-518-4.

Γουργιώτης Α., Τσιλιμίγκας Γ. (2022) “ **13 Βασικές Ασκήσεις Χωροταξικού Σχεδιασμού**”. Εκδόσεις Δράσης Κάλλιπος. <http://dx.doi.org/10.57713/kallipos-77>

Γουργιώτης Α, Τσιλιμίγκας Γ, Χαϊνταρλής Μ (2021), Επιμέλεια σε Ελληνικά και Γαλλικά του «**Χωροταξικός Σχεδιασμός και προκλήσεις. Νέα χωροταξική σκέψη σε Ελλάδα και Γαλλία**». Νομική Βιβλιοθήκη, ISBN :978-960-654-446-0.

Allmendinger P. (2017), **Planning Theory**, Palgrave, London.

European Commission. **ESDP-European Spatial Development Perspective**. Available online: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/pdf/sum_en.pdf (accessed on 19 November 2020).

ESPON 2014–2020. **Applied Research Project, Small and Medium-Sized Enterprises in European Regions and Cities**. Available online: <https://www.espon.eu/sites/default/files/attachments/Small and Medium-sized Enterprises in European Regions and Cities.pdf> (accessed on 21 February 2021).

Healey, P. **Collaborative Planning Shaping Places in Fragmented Societies**, 2nd ed.; Palgrave MacMillan: London, UK, 2006.

Newman, P.; Thornley, A. **Planning World Cities: Globalization and Urban. Politics**, 2nd ed.; Palgrave Macmillan: London, UK, 2011.